

S T A T U S C A U S Æ

Pro Generoso Ordine Equestri Curlandiæ & Semigalliæ

uti Parte actorea,

C O N T R A.

*Generosos Henricum ab Ossenbergh Oberburgrabium ceu putativum
Landhoffmeisterum, Franciscum Georgium, Frank Landmareschallum,
ceu putativum Oberburgrabium, Ottonem Friedericum Saks,
Capitaneum Majorem Tukumensem, ceu putativum
Landmareschallum, & Joannem Ernestum Klop-
man putativum Cancellarium Citatos.*

Generosi Consiliarii Supremi Curlandiæ in Juramento ante ingressum Officii præstando promittere debent, quod Ordinationes & Privilegia secundum Pacta subjectionis, Formulam Regiminis, Decisiones Commissoriales, Jura & Consuetudines tam omnium in genere incolarum, quam uniuscujusq; in specie, cum omni fidelitate debite observare, & eo in casu si aliquid quod huic contrarium esset, fieret vel intenderetur, suam Ducalem Illustritatem desuper tenore Formulæ Regiminis tempestive & cum fundamento præmonere, omnemq; operamnavare vellent, ut id intermittatur. Quæ si omnia absq; effectu essent, ad S. R. Majestatem utpotè Dominum Supremum & Directum recurrere, atq; vi juramenti præstiti debite fideliter ac ingenuè, omnia deferre, & remedium quarere.

Cum itaq; Illustrissimus Dux Ernestus Joannes Annò 1763. Incolas hujus Provinciæ violentis mediis ad obedientiam sibi præstandam cogeret, contra Pacta Subjectionis, Privilegia Nobilitatis, Formulam Regiminis, & Decisiones Commissoriales, complures Nobiles bona Ducalia cum contractibus ad certos Annos bona fide possidentes, ante elapsum tempus in Contractibus definitum, his possessionibus violento modo spoliaret, illisq; magna damna inferret, alios verò ad iteratam solutionem locarii jam in Camera Ducali antea soluti adstringeret, ac complures Nobiles Officia publica gerentes, sine justa legitimaq; causa, & sine Judicio his Officiis quoq; spoliaret, &

(I)

qui-

quidem illo tempore quo adhuc ipse Illustrissimus Dux à Supremo & Directo Dominio, pro Duce Curlandiæ non agnoscebatur, & antequam per ultimas Constitutiones pro tali Duce declaratus esset, debuissent illo tempore omnino Illustrissimi Ducis Consilarii Supremi tenore Juramenti à se præstiti, suam Ducalem Illustritatem admonere, omnemq; operam navare, ut prædictas violentias intermitteret, & si hæc admonitio absq; effectu fuisset, debuissent ad S. R. Majestatem uti Dominum Supremum & Directum vi Juramenti præstiti omnia deferre.

Sed prædicti Generosi Consilarii Supremi non solum hæc omnia quæ secundum juramenta à se præstita observare, & facere debuissent intermiserunt; sed potius adhuc ipsi in his violentiis, spoliis, & attentatis committendis, authores & suasores fuerunt, dum illud Laudum de die 19. Julij Annò 1763. in quo istud Conclusum de Nobilibus officia publica gerentibus, sine justa legitimaq; causa & sine Judicio, his Officiis spoliandis continetur, propriis manibus subscripserunt, & sigillorum suorum appensione confirmarunt, & dum Generosus ab Offenbürg Oberbürggravius, incompetenter officium Landhofsmeisteri sibi arrogavit, & supra commemoratorum Officialium Capitaneatus alius Nobilibus tradendo, eosq; solenniter introducendo, tot iterata spolia commisit.

Præterea Generosi Consilarii Supremi debuissent eo allaborare, ut gravamina manifesta tollerentur, & ut turbata tranquillitas publica iterum restitueretur; sed illi suis consiliis abolitionem gravaminum ex Conventu publico suæ Dacali Illustritati die 20. Martii a. c. transmissorum, & perinde restituendam concordiam & tranquillitatem publicam potius impediverunt, & sic ulterioribus dissidiis ansam præbuerunt, uti hoc patet ex Manifestatione à Generoso Ordine Equestri die 28. Martii a. c. coram Notario publico interposita; Legatur hæc Manifestatio.

Proinde Generosus Ordo Equestris in Conventu publico Mitavæ congregatus die 4. Mensis Maji, supra nominatis Consiliariis
Supre-

Supremis Mandatum Citationis ad Judicia Relationum S. R. Majestatis propriarum per Ministerialem generalem insinuari fecerunt. In qua Citatione sequentes cathegoriæ continentur:

Quarum prima est: Quod Generosi Consiliarii Supremi contra Pacta Subjectionis, Privilegia Nobilitatis, Formulam Regiminis, Decisiones Commissoriales, & sic contra Juramenta ab illis præstita, Illustrissimo Duci Ernesto Joanni authores, & suâsiores fuerint, ut supra commemoratas violentias committeret, per quas securitas, & tranquillitas publica turbata est.

Secunda cathegoria est: quod modo dicti Consiliarii Supremi in quodam Laudo de die 19. Julii Anno 1763. cum Illustrissimo Duce, & cum parte Nobilitatis confecto, de Nobilibus officia publica gerentibus, sine justa legitimâq; causâ, & sine Judicio his officiis spoliandis, contra supra allegata jura, & Privilegia, & sic contra Juramentum ab illis præstitum constituerint.

Tertia cathegoria est: Quod Generosus ab Offenbergo Oberburgabius Officium Landhofsmeisteri in competenter sibi arrogaverit, & supra commemoratorum Officialium Capitaneatus aliis Nobilibus tradendo, eosq; introducendo, tot iterata spolia commiserit, atq; sic primarius promotor, & adiutor spoliorum fuerit.

Quarta Cathegoria est: Quod Consiliarii Supremi Gravaminibus in Conventu publico exhibitis, tam occasionem præbuerint, quam etiam circa Gravamina ista amovenda ut partium illorum fuisset Consiliis suis commoda, & jura hujus Provinciæ non observaverint, sicq; contra Juramenta ab ipsis præstita, leges Cardinales hujus Provinciæ cum omni fidelitate debite non observaverint, & Jura, Privilegia ac Prærogativas Nobilitatis violaverint.

Omnes hæ Cathegoriæ ex notorietate & ex Manifestationibus à Generosa Nobilitate coram Notario publico interpositis constant, ac à parte citata negari non possunt.

Proinde humillimè petitur, illud Conclusum in prædicto Laudo contra Formulam Regiminis, & Jura ac Privilegia Nobilitatis

factum; pro invalido declarari; plenariam Restitutionem omnium Nobilium spoliatorum in pristinam possessionem bonorum Ducalium, & Officiorum publicorum, cum omni causa decernere, Generosos Consiliarios Supremos nunc citatos, ad refarcienda omnia damna à Generosa Nobilitate adhuc consignanda, ut & in poenas legum, ac ad refusionem sumptuum litis temerè causatorum, qui ad minimum duo millia aureorum hungaricalium efficiunt condemnare.

Nota.

Jura & leges ad Casum præsentem applicabiles, sunt sequentes.

1. In Privilegio à Divo Serenissimo Rege Sigismundo Augusto Nobilitati A. 1561. dato, & confirmato; sequentia continentur.

§. 18.

Cum digna vox Majestatis Regnantis sit, fateri; Imperium subiectum esse legibus; ne deinceps ullus Princeps, ullus Magistratus, siue inferior, vel quivis alius, extra cognitionem causæ Nobiles, Vassallos, vel quosvis alios possessionibus temere exuat, spolietyè; sed si quid juris in alium habere quisquam putarit, hoc ipsum coram Judicio ordinario Senatorum Majestatis Vestrae Regiae vel Provinciali conventu experiatur. Non enim æquum est, ut in propria causa quis ipse sit iudex. &c.

§. 19.

Ut nullus cujuscunq; eminentiæ aut conditionis existat, personis, castris, domibus, aut possessionibus alicujus ullam violentiam inferre incursiones facere, in publicis ltratis insidias ponere præsumat. Qui autem super his convictus, ut juxta leges, capitis poena plectatur &c,

2. In Formula Regiminis sequentia inveniuntur:

§. 12.

Nemo omnium siue Nobilium siue incolarum bonis suis sine legitima cognitione & judicio privetur.

§. 19.

Si lis inter Principem & Nobilem five unum five plures de possessionibus aliisque rebus orta fuerit, causa ea immediate coram S. R. Majestate intentabitur.

§. 7.

Neque verò quisquam five Consiliariorum five Capitaneorum commemoratorum omnium, absque gravi & iusta legitimaque causa, de qua Princeps cum Consiliariis & quatuor Capitaneis Majoribus cognosceret, loco movebitur, &c.

§. 27.

In Conventibus nihil decernatur, quod Pactis subjectionis fundamentalibus, & Ducalibus investituris, & huic Regiminis Formæ, aut Ordinationi sit contrarium, horum enim omnium æterna autoritas esse & conservari debet.

3. In Juribus & Legibus in usum Nobilitatis Curlandiæ & Semigalliæ promulgatis, sequens sanctio facta est.

§. 212.

Invasores rerum, suarum propriarum dominium perdant, alienarum autem, jure quod habuerunt priventur, & præter rem invasam, æstimatione ejus rei invasæ mulcentur, &c.

Cum Divus Illustrissimus Dux Ferdinandus Gedanni permaneret, & ad ejusdem Mandata in Curlandiam transmissa, diversi Nobiles Officia publica gerentes, sine iusta legitimaque causa, & sine Judicio his officiis privarentur, complures Nobiles possessionibus bonorum Ducalium iusto titulo & bona fide habitis spoliarentur, multaque alia Gravamina contra jura & Privilegia Nobilitatis cumulata essent; Generosus Ordo Equestris per Delegatum Varlaviam transmissum, hæc omnia ad S. R. Mtem uti Supremum & Directum Dominum deferbat, ad humillimasque preces obtinebat, ut ex Comitibus Regni Generalibus certi Commissarii Autoritate S. R. Mtis & Serenissimæ Reipublicæ muniti, & constituti in Curlandiam mitterentur, qui A. 1717. secundum Constitutorium illis datum, in Curlandia omnes Nobiles spoliatos in pristinam possessionem Officiorum publicorum, & bonorum Ducalium illis ademptorum, cum damnis ac sumptibus causatis plenarie

narie restituebant, per Decisiones Commissoriales in vim perpetuæ legis promulgatas omnia gravamina Generosi Ordinis Equestris abolebant, omnes supra allegatas leges & sanctiones, ex Privilegio Nobilitatis, & Formula Regiminis, repetebant, renovabant, & confirmabant, ac in pristinam orbitam redigebant, simul autem pro melioratione statûs & pro omnimoda securitate publica conservanda, ea quæ iusta & necessaria erant constituebant,

In his Decisionibus Commissorialibus ratione securitatis Nobilium bona Ducalia iusto titulo, & bona fide possidentium, ut & Officia publica gerentium sequentia sancita & ordinata sunt.

Ad Gravamen 2.

Nos eo attento, quod causæ expulsionum & spoliarum quæ hactenus expediri potuerunt, jam sint per Iudicium nostrum decisæ, & Decreta Reinductionum ad executionem deducta, idè standum esse eisdem decernimus &c. &c. Consulendo quoq; indemnitati & securitati quorumcunq; possessorum bonorum Ducalium, nè amplius Illustrissimus Princeps, eosdem in possessionibus suis quovis colore defacto turbare, & inquietare, multo minus de possessionibus deicere, per se, suosq; Officiales, ac quascunq; personas subordinatas audeat, sub animadversione S. R. Mæis inhibemus.

Ad Gravamen 12.

Et quia in sequenti duodecimo Gravamine cum immediatè præcedenti connexo, querulatur Generosus Equestris Ordo, quod contra Formulam Regiminis multi ex prædictis Officialibus absq; ullo Iudicio remoti sint, & nonnulli constituti qui in Curlandia & Semigallia non sunt possessionati, &c. &c. Ne vero quisquam imposterum (uti hactenus factum, & luculenter demonstratum est, sive Consiliariorum, sive Capitaneorum omnium, absq; gravi & iusta legitimæ causæ, de qua Princeps præsens in Ducatu & investitus cum Consiliariis, & quatuor Capitaneis Majoribus, vel absente & minorene necdumq; investito Principe, soli Consilarii Supremi Regentes, adiunctis Capitaneis Majoribus cognoscent,) loco moveatur, Formulæ

Re-

Regiminis *sum* *7um* innovamus, reassumimus, & respectivè declaramus.

Dum Illustrissimi Domini Commissarii A. 1717. in Curlandia essent, ibiq; negotia in Constitutorio S. R. M. sibi commissa expedirent, Generosi Consilarii Supremi illius temporis, cum Generoso Ordine Equestri in Conventu publico congregato, quendam actum Compositionis inter se iniverant, qui ad petita utriusq; partis actis Commissionis insertus, & in vim perpetui valoris & roboris Autoritate Commissoriali rati habitus & confirmatus est. Et in hoc Actu Compositionis Paragraphus tertius sequentia continet:

Assicurant Magnifici Domini Consilarii Supremi Generosum Ordinem Equestrem, se in futurum omni sedulitate eo allaboraturos esse, nè quis Officialium absq; Judicio, & causæ cognitione, ab Officio suo vel directè vel indirectè, removeatur, & casu quò talia ulterius attentarentur indilatam & sufficientem remonstrationem præstituros, & in quantum hæc acceptata non fuerit, S. R. Mti. extra moram supplicando relatueros, & Clementissimum eorum remedium petitueros esse.

Harumq; Decisionum Commissorialium Conclusio est sequentis tenoris. Cum igitur omnia quæ ita à Nobis Autoritate Commissoriali in perpetuum legis vigorem constituta sunt, Pactis primæ subjectionis, Formulæ Regiminis, Decisioni Commissoriali de A. 1642. aliq; Juri publico, Justitiæ atq; æquitati conformia, & quæcumq; devia ex tenore Constitutionis Novellæ, & Constitutorii Regii per ea in priorem orbitam reducta sunt. Itaq; confirmando simul omnia ac singula, quæ in moderno & prioribus Conventibus publicis Regiis cum Generosis Consiliariis Regentibus, à Generoso Ordine Equestri conclusa, ut quævis in iis contenta ac ordinata accurate observentur, iisq; plenissime satisfiat, & ne ab eis ullo in puncto recedatur, vel præjudiciosi quid in Generosum Equestrem Ordinem, vel calculationum Deputatos, vel Generosi Ordinis Equestris Plenipotentiariorum & Patronos Cau-

ſæ contra protectoriales literas S. R. M. quas hiſce renovamus, & reaſſumimus, in ſecuritatis publicæ everſionem, Deciſionumq; Noſtrarum derogationem ſuſcipiatur, ſed juxta illa protectorialia S. R. M. tam generalia quam ſpecialia, eaq; quæ à Nobis conſtituta & ordinata ſunt, univerſis & ſingulis omnimoda ſecuritas præſtetur, neq; in ſpecie ab Illuſtriſſimo Duce, vel ſucceſſoribus ejus huic contrarium aliquid fiat, aut attentetur, Eidem vel iſdem, ſub amiſſione feudi, & Generoſis Conſiliariis Regentibus, ut talia ſollicitè præcaveant, atq; ſeriò avertant, nec ulla ratione admittant, ſub conſiſcatione bonorum, aliſq; graviffimis S. R. M. arbitrariis pænis, ſuper iis irremiſſibiliter extendendis, coeteris verò Officialibus, & quibuſcunq; aliis, nè operam præſtent, ut ejuſmodi eveniant, ſub poena infamiæ & colli S. R. M. et Reipublicæ nomine, et Authoritate, ſeriò præcipimus, mandamus, inhibemus, et ſtatuiamus.

Hæ Deciſiones Commiſſoriales à tempore promulgationis in Curlandia receptæ, et jam ultra quadraginta oſto annos, in pleno uſu et authoritate fuerunt, ut etiam Conſilarii Supremi, et omnes Capitanei Majores et minores, nec non alii Officiales, in Juramentis ante ingreſſum officii præſtandis jurare et promittere debuerint, et adhuc debeant, quod Deciſiones Commiſſoriales obſervare velint. Et poſtquam per Conſtitutionem Regni de A. 1736. omnia Jura, et Privilegia Curlandiæ, ſine ulla exceptione confirmata ſunt, planè nullum eſt dubium ſub hac generali confirmatione etiam hæ Deciſiones Commiſſoriales contineri.

Otto Chriſtophorus ab Howen.
Minifter Status Electoralis Saxoniae. Land-
Varſaviae die 1. Octobris hoſſmeiſterus, Conſiliarius Supremus, ac
Annò 1765. Delegatus Generoſi Ordinis Equeſtris, e-
jusdemq; Plenipotentarius,

MANIFESTATIO

&

PROTESTATIO

Generosi Ordinis Equestris,

contra Generosos Consiliarios Supremos.

Anno 1765, die 28, Mensis Martii, requirebat Personam & Officium Regii Secretariatus & Notariatus publici meum, Generosus Ordo Equestris Ducatum Curlandiæ & Semigalliæ, in Conventu publico usque ad diem 5tum hujus Mensis & anni limitato, congregatus, ut me ad Stubam Nunciorum terrestrium Mitaviæ conferrem, ibique in parata copia pluribus inferebat. Qua ratione Ejusdem Consultationes, solummodo ad restitutionem tranquillitatis & concordiæ, inter Provinciæ membra, & ad conservationem fuorum jurium & privilegiorum tendentes, per quandam inopinatam Illustrissimi Ducis declarationem, diversis prætensis imputationibus, contra Generosum Ordinem Equestrem repletam, & diē 26, Martii Anno 1765 ad Stubam Nunciorum transmissam interruptæ, contra quam autem competentia juris remedia jam adhibita essent. Postquam vero etiam Consilarii Supremi, modo dictæ declarationi Ducali per quandam confessionem scriptam, de die 22. Martii 1765. adstipulari, ac hinc contra officia in Formula Regiminis illis injuncta, restituendam tranquillitatem & concordiam impedire non dubitaverunt; Proinde Generosus Ordo Equestris in his rerum circumstantiis se coactum sentiret, contra hunc illicitum actum Generosorum Consiliorum Supremorum, & contra fictas imputationes
Generoso

Generoso Ordini Equestri factas, propter quas Conventus publicus turbari voluit, & contra omnia inde oriunda præjudicia sibi præcavere, solenniter protestari, & propterea actionem competentem & omnia jura juriūque beneficia, ac remedia salva, contra quem & quoscunque de meliori modo reservare. Siquidem hoc realiter faciebat, cum petito, ut hanc illius Manifestationem, Protestationem, & Jurium reservationem, alioque quocunque jure salvo, ad acta reciperem, & desuper quoties necessarium fuerit, testimoniales fide dignas, extraderem. Quæ etiam acceptatione legaliter facta, & prævia actificatione more solito, hisce extraditæ sunt. Actum Mitaviæ ut supra.

Theophilus Werner
Sæ Ræ Mtis Scrs actualis & No-
tarius publ juratus.

mpp.